

Kindermishandeling en het gebruik van de meldcode

Het is van het grootste belang dat wij als kinderopvangorganisatie alert zijn op kindermishandeling in de thuissituatie of een geweld- of zedendelict door een medewerker van de kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang. In dit document kunt u lezen wat wij doen met signalen hieromtrent.

Voor het alert zijn op kindermishandeling is landelijk een protocol opgesteld, waarbij aangegeven wordt dat 'dit protocol is opgesteld, met inachtneming van geldende wetgeving, om kinderopvangorganisaties handvatten te bieden in dit soort situaties'. De nieuwste versie is hier te raadplegen: <https://www.boink.info/meldcode-kindermishandeling> Vanwege de volledigheid van dit protocol verwijzen we hier graag naar.

Een aantal punten willen we in dit document graag uitwerken, voornamelijk om de route binnen onze organisatie helder te hebben voor ieder die dit nodig heeft. Voor verdere informatie verwijzen we naar bovenstaand protocol.

Het is in de eerste plaats belangrijk om helder te hebben wat verstaan wordt onder huiselijk geweld en kindermishandeling. We hanteren hierbij de volgende definitie: **Kindermishandeling** is elke vorm van, voor de minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief, opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel (Wet op de jeugdzorg, 2005).

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd.

De combinatie van kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling. De handelwijze bij huiselijk geweld is hetzelfde als bij kindermishandeling of een vermoeden daarvan.

Hieronder staat een opsomming van vormen van kindermishandeling en huiselijk geweld.

- *Lichamelijke mishandeling*
Ouders verwonden het kind of staan toe dat het kind verwond wordt.
- *Lichamelijke verwaarlozing*
Het kind onthouden wat het voor zijn lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft.
- *Psychische mishandeling*
Het toebrengen van schade aan de emotionele en/of persoonlijkheidsontwikkeling van het kind. Bijvoorbeeld kinderen getuigen laten zijn van huiselijk geweld. Kinderen die gekleineerd en uitgescholden worden.
- *Psychische verwaarlozing*
Het kind onthouden wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft.
- *Seksueel misbruik*
Seksueel contact met een kind hebben of pogen te hebben, ter bevrediging van de seksuele gevoelens van de ouder/verzorger of anderen en/of uit geldelijk gewin.
- *Eer gerelateerd geweld*
Eer gerelateerd geweld is geestelijk of lichamenlijk geweld dat wordt gepleegd vanuit een collectieve mentaliteit in reactie op een schending van de eer van een man, vrouw of familie. Belangrijk: bij een vermoeden van eer gerelateerd geweld dient door de aandacht functionaris direct contact te worden opgenomen met het AMK of met een persoon of organisatie met specifieke expertise over dit onderwerp zoals het Landelijk Expertisecentrum Eer gerelateerd geweld (LECEGG).

Bij De Benjamin handelen wij volgens de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

De **Meldcode** kindermishandeling en huiselijk geweld beschrijft hoe medewerkers geacht worden te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast bevat deze meldcode een route hoe te handelen bij vermoedens van kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht en een route hoe te handelen wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Elke stap binnen de routes wordt afzonderlijk uitgebreid toegelicht in het volledige protocol.

De meldcode zoals wij deze hanteren, is als volgt:

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Stap 2: Collegiale consultatie en bij twijfel Veilig Thuis en/of een letsel deskundige

Stap 3: Gesprek met de ouder (en indien mogelijk met het kind)

Stap 4: Wegen van het geweld en bij twijfel altijd raadplegen van Veilig Thuis

Stap 5: Beslissen aan de hand van afwegingskader

In stap 4 en 5 wordt het **afwegingskader** toegepast. Het afwegingskader bestaat uit de volgende twee afwegingen:

- *Afweging 1*: Is melden noodzakelijk?
- *Afweging 2*: Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?

Wanneer een melding bij Veilig Thuis is gedaan, houdt de zorg voor het kind, zijn familie of omgeving, niet op. Een melding is geen eindpunt. Daarom bespreekt de aandachtsfunctionaris in zijn contact met het AMK ook wat hij zelf, na zijn melding, binnen de grenzen van zijn gebruikelijke taakuitoefening kan doen om het kind of zijn gezinsleden te beschermen en te ondersteunen.

Wanneer er sprake is van (een vermoeden van) kindermishandeling in de thuissituatie van één van de kinderen van de groep kan dit ook impact hebben op de (andere) beroepskrachten en andere kinderen. Het is belangrijk dat de aandachtsfunctionaris en de leidinggevende hier aandacht aan besteden, bijvoorbeeld in teamoverleggen of tijdens functioneringsgesprekken. Wanneer de situatie daarom vraagt, zorgt de leidinggevende dat de beroepskrachten die bij de melding betrokken zijn geweest passende nazorg krijgen. Daarbij is het ook van belang om de veiligheid en privacy van de beroepskrachten te waarborgen.

Iedere keer dat het stappenplan is doorlopen evalueren de betrokkenen binnen De Benjamin gezamenlijk de gebeurtenissen en de gevolgde stappen. Zo zorgen we dat we alert blijven en optimaal blijven reageren op aanwijzingen van kindermishandeling.

Ook willen we in dit document beschrijven hoe dit in onze organisatie is ingebed.

- Pedagogisch medewerkers: de verantwoordelijkheid voor het signaleren van kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag wordt door al onze medewerkers gevoeld. Onze pedagogisch medewerkers zijn deskundig in het herkennen en bespreken van signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling. We spreken hier jaarlijks over op onze teamvergadering en ook brengen we webinars of scholingen over dit thema onder de aandacht van onze medewerkers. Wanneer de pedagogisch medewerkers signalen waarnemen, worden deze zo snel mogelijk gedeeld met de aandachtsfunctionaris.
- De *aandachtsfunctionaris* is in onze organisatie de voorzitter van het bestuur. Deze voorzitter kan objectief meedenken doordat hij zelf niet op de groep werkt. De aandachtsfunctionaris is deskundig in het signaleren, handelen en delen van zorg en is op de hoogte van de werkwijze van de meldcode en afspraken binnen de eigen organisatie. De aandachtsfunctionaris heeft indien nodig contact met externe partijen als bijvoorbeeld Veilig Thuis.
- De *leidinggevende* draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het protocol. Als beleidsmedewerker draagt zij er zorg voor dat de beroepskrachten op de hoogte zijn van de meldcode en ernaar kunnen handelen. De leidinggevende is bij het vermoeden van een geweld- of zedendelict door een collega verplicht om in contact te treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het onderwijs en ook tot het doen van aangifte als er sprake is van een reëel vermoeden.
- Ook werken wij *transparant, gericht op ouders*. Ouders worden door middel van het informatieboekje (dat wordt uitgereikt bij het intakegesprek) geïnformeerd dat er gewerkt wordt met de meldcode, en dat een bestuurslid aandachtsfunctionaris is.

Preventief is er ook aandacht voor de communicatie met en van kinderen over seksueel gedrag.

Hieronder een aantal voorbeelden hoe wij met kinderen, met inachtneming van de leeftijd van het kind, hierover in gesprek kunnen gaan:

- Leer kinderen de meest gangbare woorden voor de geslachtsdelen. Anders kunnen ze - indien nodig - niet onder woorden brengen wat ze hebben meegemaakt. Maak hier binnen het team afspraken over.
- Leer kinderen dat er maar een paar mensen zijn die hen bloot mogen aanraken. En dat ze het moeten vertellen als iemand anders dat doet.
- Leer kinderen nee te zeggen en weg te gaan als iemand hen aanraakt op een manier die ze niet prettig vinden.
- Help kinderen begrijpen/onderscheiden wie ze wel en niet kunnen vertrouwen. Praat hier met ze over en luister naar hun input.
- Bespreek met kinderen het verschil tussen leuke en niet-leuke geheimen. Moedig kinderen aan om geheimen die hem of haar slecht doen voelen, te delen met iemand die ze vertrouwen. Laat kinderen weten dat je zelf altijd beschikbaar bent om te praten en te luisteren.
- Geef zelf het goede voorbeeld: stel eigen grenzen, respecteer die van anderen (ook die van kinderen) en reageer als iemand een grens overschrijdt.

Het opvoeden van kinderen is geen eenvoudige taak. Ook ouders kunnen tegen hun grenzen aanlopen. Worstelt u hiermee of ontvangt u zelf signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling? Aarzel niet om contact met ons of veilig thuis op te nemen. Met elkaar hebben wij de mooie en belangrijke taak om de kinderen veiligheid te bieden. We hopen dat we samen biddend om hen heen mogen staan en het goede voor elkaar mogen zoeken.